

Uniwersytet Warmiński – Mazurski w Olsztynie

Wydział Prawa i Administracji

mgr Dominik Bierecki

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.: „*Spółdzielnia europejska w świetle prawa polskiego*”

Celem rozprawy doktorskiej jest analiza sytuacji prawnej spółdzielni europejskiej w świetle prawa polskiego przy zastosowaniu rozwiązań cywilistycznych. Podstawą prawą funkcjonowania spółdzielni europejskiej jest rozporządzenie Rady (WE) Nr 1435/2003 z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (Dz. Urz. WE z 18 sierpnia 2003 r., L 207/1) oraz ustawa o spółdzielni europejskiej (Dz.U.2016.7 j.t.). Do spółdzielni europejskiej znajdują jednak również zastosowanie przepisy ustaw, dla których pierwotnego zakresu odniesienia nie stanowi spółdzielnia europejska, lecz spółdzielnie, które mogą (ale nie muszą) jednocześnie stanowić spółdzielnię europejską. Wobec braku możliwości funkcjonowania spółdzielni europejskiej bez zastosowania regulacji właściwych dla innych spółdzielni oraz ze względu na bezpośrednie przyznanie spółdzielni europejskiej osobowości prawnej we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, w pracy zostało zajęte stanowisko, zgodnie z którym spółdzielnia europejska nie stanowi odrębnego rodzaju spółdzielni, lecz wariant konstrukcyjny każdego rodzaju spółdzielni, możliwy do przyjęcia przez spółdzielnię w celu prowadzenia bez przeszkód działalności w wymiarze transgranicznym. Spółdzielnia przyjmująca wariant konstrukcyjny spółdzielni europejskiej przyjmuje jednocześnie swoistą w świetle prawa polskiego strukturę prawną, która przejawia się przede wszystkim w charakterze stosunków członkostwa w niej oraz w specyfice jej organów. W celu przyjęcia takiego wariantu konstrukcyjnego konieczne jest spełnienie przez założycieli spółdzielni europejskiej szczególnych wymogów, w szczególności wymogu co do pochodzenia założycieli z co najmniej różnych dwóch państw członkowskich Unii Europejskiej. W związku ze swoistą w świetle prawa polskiego strukturą prawną spółdzielni europejskiej specyficzne są sposoby jej ustania, które mogą wystąpić obok sposobów ustania spółdzielni przewidzianych przez polskie prawo spółdzielcze. Specyficzny charakter spółdzielni europejskiej wyraża się również w tym, że jest to spółdzielnia, do której mogą znaleźć zastosowanie przepisy każdego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w zależności od tego gdzie znajduje się jej siedziba statutowa. Spółdzielnia europejska może bowiem przenieść swoją siedzibę statutową na teren

każdego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, co następuje bez jej ustania i postania w państwie jej nowej siedziby statutowej.

Rozprawa składa się z ośmiu rozdziałów, w których zostały omówione kolejno zagadnienia związane z: genezą spółdzielni europejskiej, podstawami prawnymi jej funkcjonowania, charakterem prawnym spółdzielni europejskiej, oceną regulacji o spółdzielni europejskiej w świetle Międzynarodowych Zasad Spółdzielczych, sposobami powstania spółdzielni europejskiej, specyfiką członkostwa w takiej spółdzielni, specyfiką jej organów oraz sposobami jej ustania. Rozdziały te zostały poprzedzone wstępem. Natomiast po nich zostały przedstawione wnioski końcowe, uwzględniające odrębnie wnioski *de lege lata* oraz *de lege ferenda*.

Dla osiągnięcia postawionego w pracy celu badawczego zastosowano metodę logiczno – językową, zwaną dawniej metodą formalno – dogmatyczną, obecnie częściej określaną metodą analityczną (analiza prawnicza). W pracy zastosowano różne sposoby wykładni, niezbędne gdy wykładnia słownikowa nie dawała jednoznacznych rezultatów. W szczególności chodzi tu o wykładnię systemową oraz wykładnię funkcjonalną, zwłaszcza celowościową. Trudności w przeprowadzeniu wykładni wynikały w szczególności z konieczności analizy zarówno przepisów prawa Unii Europejskiej, jak i prawa polskiego. Chodzi tu o inną kolejność stosowania sposobów wykładni. O ile bowiem w przypadku prawa polskiego podstawową rolę odgrywa wykładnia słownikowa, a inne sposoby wykładni stosuje się, gdy nie przynosi ona jednoznacznych rezultatów, to w przypadku prawa Unii Europejskiej znacznie większą rolę należy przypisać wykładni funkcjonalnej, zwłaszcza celowościowej, czego wynikiem jest większa swoboda w odstępieniu od literalnego brzemienia przepisu. Wobec niejasnych i nie rozstrzygających bezpośrednio określonych zagadnień regulacji znajdujących zastosowanie do spółdzielni europejskiej, które w niektórych przypadkach mogą być stosowane jedynie odpowiednio, posłużono się również dyrektywami wykładni *sensu largo*: wnioskowaniem z przeciwieństwa, wnioskowaniem instrumentalnym oraz analogią *legis*.